

בראשית א, פסוקים יא - יט

הקדמה

שיעור זה יעסוק ביום השלישי לבריאת העולם בו נאספו המים והתגלתה היבשה, ולאחר מכן הצמיחה עצים וצמחים. כמו כן, נלמד על היום הרביעי בו נבראו המאורות: שמש ירח וכוכבים.

מהלך השיעור

^ט וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְקוֹן הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וַתֵּרָאָה הַיַּבֵּשָׁה וַיְהִי כֵן.
^י וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לַיַּבֵּשָׁה אֶרֶץ וּלַמַּקְוֶה הַמַּיִם קָרָא יָמִים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב.

אלוקים מצווה את המים שמתחת לשמים להיאסף למקום אחד, ומתגלית היבשה. אלוקים קורא ליבשה בשם "ארץ" ולמקום שהמים נאספו אליו הוא קורא "ים", וברבים - "ימים". אלוקים רואה שהים והיבשה טובים.

הידעת?

בהתחלה הייתה האדמה ישרה ופשוטה, והמים כסו את כולה. כשאֱלֹקִים אמר שהמים יתכנסו, נבראו ההרים והגבעות, וביניהם נבראו העמקים. המים גלשו לתוך העמקים האלה, ונעשו ימים. כמו שכתוב: "וּלַמְקוֹה הַמַּיִם קָרָא יָמִים".

(על פי - מדרש פרקי דרבי אליעזר פרק ה)

^{י"א} וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים תִּדְשָׁא הָאָרֶץ דִּשְׁא עֵשֶׂב מְזִרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינֹו אֲשֶׁר זָרַעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן: ^{י"ב} וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דִּשְׁא עֵשֶׂב מְזִרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ פְּרִי אֲשֶׁר זָרַעוּ בּוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹקִים כִּי טוֹב: ^{י"ג} וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:

אלוקים מצווה על האדמה להוציא עשבים, צמחים ועצים שנותנים פירות, ובכל אחד מהם יהיו זרעים, כדי שיוכלו בהמשך להצמיח עוד צמחים ועצים. עברו הערב והבוקר, והיום השלישי לבריאה הסתיים.

בראשית א, פסוקים יא - יט

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וַהֲיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם: ^טוַהֲיוּ לְמְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ וַיְהי בֵּן: ^יוַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים אֶת הַמְּאֹרֶת הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וְאֶת הַמְּאֹרֶת הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים: ^יוַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹקִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ: ^יוַלְמַשָּׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹקִים כִּי טוֹב: ^יוַיְהי עֶרֶב וַיְהי בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

אלוקים מצווה שיהיו מקורות אור בשמים, כדי להפריד בין היום ללילה, ובשביל שיהיו סימנים לזמנים השונים: ימים, חודשים ושנים. המאורות שבשמים יאירו על הארץ. אלקים בורא שני מאורות חשובים: השמש – שמאירה ביום, והירח – שמאיר בלילה. אלוקים בורא גם את הכוכבים. הם מאירים ביום ובלילה, ומפרידים בין האור ובין החשך. אלוקים רואה שכל זה טוב. עברו הערב והבוקר, והיום הרביעי לבריאה הסתיים.

השמש והירח נבראו זהים בגודלם

כל אחד מהם הרגיש שהאור היוצא ממנו הוא החשוב ביותר. ולכן הירח אמר שאי אפשר להמשיך להאיר ביחד. זה כמו שני מלכים על מדינה אחת. בתגובה לכך, אלוקים הקטין את הירח, אך כפיצוי נתן לו את הכוכבים שיאירו סביבו.

מושגים

- יום** - הזמן שכדור הארץ מסתובב סביב שלם על הציר שלו. סיבוב כזה לוקח 24 שעות.
- חודש** - הזמן שהירח עושה סיבוב שלם סביב הארץ.
- שנה** - הזמן שכדור הארץ עושה סיבוב שלם סביב השמש.

מילים חדשות

- לְהַקְוֹת** - להיאסף
- תְּדַשָּׂא** - תצמיח דשא
- אוֹת** - סימן
- מוֹעֵד** - זמן
- הַמְּאֹרֶת הַגָּדֹל** - שמש
- הַמְּאֹרֶת הַקָּטָן** - ירח